VII. De Legionibus *Epistola*, *ad Virum Clarissimum Doctissimumque* Hans Sloane, *M. D. Regiæ Societati a Secretis*, *Coll. Medd. Lond. Sodalem*, *et Medicum Regium*, *data*, *a* Guil. Musgrave, *M. D.*

POST tot tantosque Auctores, qui de re militari *Romanorum*, et in ea de Legionibus scripserunt, et quidem enucleate, supervacaneum existimari potest et actum agi, siquid amplius hujusmodi tentaretur: Cum vero in componendo, ad *Julij Vitalis*, Vicesimani Epitaphium, Commentario, *Legionum* Historiam inspicere, necesse habuerim; et in *Lipsio*, *Savilio*, *Salmasio*, *Robertello*, *Rosino* (ne dicam alios, eruditione et doctrina claros) hanc ob causam excutiendis, alia non satis explicata, alia minus sana et auxilium postulantia, tradi repererim; in animum venit, Animadversa nostra chartae mandare, et, uti Studiorum et Vitae ratio occupatae sineret, in unum colligere. Habes igitur, Vir doctissime, quod in hoc genere lucubravi, de *Legionibus* Spicilegium, *Julij Vitalis* ergo collectum; Tibi vero, tanquam amoris et observantiae in Te meae monumentum, tanquam optimo eorum et Judici et Patrono, cui omne Literarum genus est in pretio, inscriptum. Hisce præfatis, sine mora rem aggredior.

LEGIO res, et vox *Romana* est, a legendo milites in dilectu (1) sumta. *Legionum* ante *Augustum Caesarem*, alius omnino status ac conditio fuit, atque post illum Imperatorem: sive earum *Numerum*, sive militum in earum singulis contentorum (de his duobus verba præcipue facturus sum) animo contemplemur.

ANTE

(1) Varro de L. L. Lib. IV.

ANTE *Augustum* illae Ducum erant notae in gerenda repub. eximiae virorum, et ab iis, a quibus seu dilectae, sive rectae fuerunt, aliquando *Nomina* cepere. *Legiones* a *Valerio Flacco* conscriptae, ab eo dictae sunt (2) *Valerianae*; sed cum iisdem imperitavit *Fimbria*, dictae sunt ab eo (3) *Fimbrianae*.

MILITUM in *Legione* numerus stante Repub. dubius, alias major, alias minor fuit; sed qui, maxima ex parte, gradatim auctus: Ita vero, ut plerumque minor, quam sub Imperatoribus inveniretur. *Romuli* prima *Legio* Peditum tria millia, secundum *Varronem*, est complexa, [*Milites* (4), ait, *quod trium millium primo Legio fiebat.*] *Plutarchus* (5) hisce trecentos Equites adjecit. Postea pro usu Reipub. et Senatus arbitrio, ad quatuor (6) millia, ad quingentos (7) supra quatuor millia, ad quina (8) millia et ducenos Pedites, ad sena Peditum millia, et Equites trecenos, accrevit. Id autem, quod diligenter observandum, non ex *Romanorum* more usitato, et communi usu, vel lege aliqua, sed vel ex periculo quodam imminente, (ut in Bellis *Punico* (9), *Macedonico* (10), *Mithridatico* (11),) vel Imperatoris (uti *Marii*, in Bello (12) *Jugurthino*; *Antonii*, in Bello (13) *Civili*) auctoritate, non ex Senatus decreto factum esse liquet.

HIS, de militum in *Legione* numero, sub Regibus et Reipub. initio dictis, adversari censentur ea, quae ex *Plutarcho* et *Eutropio* citantur. A *Plutarcho* (14) scrip-

M tum

---

(2) *Sallustii* Fragmenta, et ad ea Douzae Notas. Cantabrigiæ, MDCCX. pag. 73. (3) Pag. 74. (4) *Varro* de L. L. Lib. IV. (5) In Romulo. (6) *Livii* Lib. VI. Cap. XXII. (7) Lib VII. Cap. XXV. (8) Lib. XLII. Cap. XXXI Cum quina millia et duceni pedites ex veteri instituto darentur in Singulas Legiones. Vide ad hunc locum Doctissimi *Perizonii* notam. (9) Livii L. XXIX. Cap. XXV (10) L. XLII. Cap XXXI. (11) Appianus de Bellis Civilibus, Lib. IV. (12) Sallustii Bellum Jugurthinum § XCI. Rosini Antiquitates Rom. Lib. X. Cap. IV. (13) Appianus Alex. de Bellis Civilibus, L. V. (14) In Romulo.

tum eſt Διπλασιαθείσης ἤδη τῆς πόλεως, ἑκατὸν μὲν ἐκ Σαβίνων πατρίκιοι προσκατελέχθησαν, αἱ δὲ λεγεῶνες ἐγένοντο, πεζῶν μὲν ἑξακισχιλίων, ἱππέων δὲ ἑξακοσίων. Id eſt, *Civitate jam in duplam aucta*, Sabinis *ea donatis, ex iis alios centum Patricios eligebant : Legiones autem fiebant Peditum ſex millium, Equitum vero ſexcentorum.* Quae utique verba moras *Stewechio, Savilio, Roſino, Panvinio, Sigonio* facientia, ex *Dionyſ.* (15) *Halicarnaſſenſi* optime noſtra quidem opinione ſic explicantur. Erant *Romulo*, poſt odioſam illam cum *Remo* fratre pugnam, e veteribus colonis, qui cum eo *Romam* condidere, quaſi tria Peditum millia, pauciores quam trecenti Equites. Civitate vero duplicata, et cum ea ſimiliter Patriciorum numero, duplicata etiam eſt Militia : Sic, ut *Plutarchus* non tam de numero militum in una eademque Legione, quam de numero Legionum aucto (pariter atque de aucta Civitate, et de numero patriciorum aucto) itaque de militibus in iis συναθροισμένοις intellegi mereatur. Quae quidem ejus ſignificatio, illorum temporum mori cum primis convenit : Certiſſimum enim eſt (imo quidem, ipſo tradente *Plutarcho* (16), certiſſimum) Legionem a *Romulo*, quod ante dixi, inſtitutam, Peditum fuiſſe trium millium, Equitum trecentorum. Unum erraſſe videtur Hiſtoricus, in re militari non nimis accuratus, quod primas Romuli Legiones Συντάγματα στρατιωτικά, referat in plurali numero ; quando diligentiſſimus inveſtigator antiquitatis, Varro [*trium millium*, (17) ait, *primo Legio fiebat, ac ſingulae Tribus* Tatienſium, Ramnium, Lucerum *millia ſingula militum mittebant* :] quod de unica tantummodo *Legione* ſubintellegendum, et lucem iſti foenerat interpretationi. *Optimi Scriptoris*

---

(15) Dionyſ. Halicarnaſſenſ. Lib. II. § 16. (16) In *Romulo*. Κτισθείσης τῆς πόλεως, πρῶτον μὲν ὅσον ἦν ἐν ἡλικίᾳ πλῆθος, εἰς συντάγματα στρατιωτικὰ διεῖλεν. Ἕκαστον δὲ σύνταγμα πεζῶν τρισχιλίων ἦν, καὶ τριακοσίων ἱππέων. (17) Varro de Lingua Lat. Lib. 4to.

Scriptoris (scil. Plutarchi) *bonam hanc mentem mavult* Lipsius (18), [Romulum *duplicasse Legiones populo jam duplici, et binas fecisse tot millium.*]

EUTROPII dictum (19) est [*Cum* Latini, qui a Romanis *subacti erant, milites præstare nollent, ex* Romanis *tantum tirones lecti sunt, factæq; Legiones decem, qui modus sexaginta vel amplius armatorum millia efficiebat.*] Fallitur, inquit doctissima Faeminarum *Anna* (20), et ita errasse *Eutropium* miratur, cum expresse *Livius* (21) hac de re [*Ubique non urbana tantum, sed etiam agresti juventute decem Legiones scriptae dicuntur, quaternum millium et ducenorum peditum, equitumque trecenorum.*] Ego potius, quamvis a Femina tam illustri dissentire vix sustineam, *Eutropii* manuscripti exscriptorem errasse puto; (neque enim Historicus, diligenter magna ex parte et accurate scribens, levi de causa temereque arguendus,) et quidem hunc in modum errasse. Scripsisse videtur *Eutropius* [XL, *vel amplius armatorum millia.*] Exscriptor autem, literas numerales, quod in proclivi est, transponendo [LX.] Hoc cum *Livio*, unde id hausisse videtur *Eutropius*, adamussim quadrat.

ALIUD est, quod a significatione vocis *Centuria* ductum, opinioni de militum in Legione sub prima Repub. paucitate, videatur oppugnare; *Varro* (22) ait [*Centuriae, quae sub uno* Centurione *sunt, quorum Centenarius justus numerus:*] Hac Etymologia quidam, sed nec ij de Literatorum vulgo, freti, cum Legio Centuriones habet sexaginta, quod ita esse Lex jussit (testante *Dionysio* (23) *Halicarnassensi*, et apud *A. Gellium Cincio* (24), ducto sexagesimo in centesimum numero, *Legionem* militum sex

M 2 millia,

---

(18) De Militia Rom. Lib. I. Dial. V. (19) Lib II. §. VI. (20) In ad eum Eutropii locum Notis. (21) Lib. VII. Cap. XXV. (22) Loco jam citato. (23) Antiq. Roman. IX. Cap. X. (24) Noct. Attic. Lib. XVI. Cap. IV.

millia, quasi calculi auctoritate, continere pronunciant. Sic a non nemine dicitur [*Legio sexaginta Centuriarum, seu sex millium.*] At minime novum est, voces a prima significatione plurimum desciscere. Vocem hanc *Centuriam*, utut de numero centenario primum usurpatam, successu temporis de numero multo minori fuisse dictam, ex *Tacito* (25) patet. Milites in seditione *Germanica* sub *Tiberio* saevitiam Centurionum ulciscentes, [*in eos invadunt, prostratos verberibus mulcant sexageni singulos, ut numerum Centurionum adaequarent.*] Manifestum hic sexagenis solum praefuisse Centurionem. Quid quod isthuc verbo tenus argumentum, nequaquam ipsa cum re concordet: cum in omni *Romana* Historia, quae *initio reipub.* militum sex millia comprehendat, Legio nulla reperiatur.

SUB exitum Reipub. cum, é viris in ea principalibus, suo fere quisque usus est ingenio, *Luculli* (26) Legiones habuerunt singulae sex millia Peditum, trecentos Equites. *Caesaris* Legiones millium erant ternorum: [Caesar *cum Legionibus quæ terna millia militum* Italorum *habuerunt*, Gallias *subegit.*] Ita *Sextus Rufus* [27]. Nobilis *Savilius*, nescio qua auctoritate, legit *quaterna*. *Antonius* (28) post Proelium *Philippicum* de Legionibus, μετὰ τῶν συντασσομένων, id est, mistis auxiliis, ita scripsit, ut Legionum singula sex millium sit; adeoque sine auxiliis, trium. Idem in *Luculli* Legionibus suspicandum arbitror, adnumerari scil. Auxilia; et ad numerum ter millesimum eas, per se consideratas, redigi oportere.

ALIA sub *Caesaribus* Legio fuit, ut in aliis plerisque rebus, ita præsertim in numero militum; qui jam inde, *Caesarum* mandato, maxima ex parte sexies millesimus, interdum eo major invenitur. Hoc ex *Vegetio* manifestum

---

(25) Annalium Lib. I. Cap. XXXIII. (26) Appian. de Bellis Mithridat. pag 368. (27) In Breviario. (28) Appian. de Bellis Civilibus. Lib. V. p. 1075. Ed. Amst. XDCLXX.

ſtum eſt, de hac re ita verba faciente (29), [Romani *Legiones habent, in quibus ſingulis ſena millia, interdum amplius militare conſueverunt*;] et (30) alio loco [*Legio plena habet Pedites ſex millia centum, Equites ſeptingentos viginti ſex.*] Non de ſuo tantum aevo *Vegetius* haec ſcripſiſſe judicandus, ſed de illorum, a quibus ſuam de re militari conſcripſit Epitomen: in quorum numero fuit *Cornelius Celſus*; de quo *Volaterranus* (31), [Cornelius Celſus, *inquit, de Arte Rhetorica*, de re militari, *de re ruſtica, deque medicina libros conſcripſit, verum ad nos tantum pervenit ejus medicina, oratorio modo conſcripta.*] Ipſius etiam *Auguſti* de re militari Conſtitutiones (quarum una a *Macro* J. C. in Pandectis (32) ſervata eſt) *Vegetius* ſe evolviſſe narrat. Quinimo profitetur (33) [*Nihil ſibi auctoritatis aſſumere, ſed horum quos ſupra retulit, quae diſperſa ſunt* (in *Catone, Celſo, Frontino, Auguſti, Trajani, Adrianique* Conſtitutionibus) *velut in ordinem epitomata conſcribere.*) Quare veriſimile duco, ſub *Auguſto*, vel *Tiberio*, (quo Imperante *Celſus* ſcripſit) militum in Legione numerum ad ſexies milleſimum augeri, et nunquam poſt attenuari, eoque numero minorem reddi; quod partim ex *Frontino*, partim ex eo junioribus *Modeſto, Heſychio*, et *Suida* patet. *Modeſtus* (34) ait [*Iis decem Cohortibus* Legio plena *fundatur, quae habet Pedites* VI *Mill.* CV, *Equites* DCCXXVI.] Ille *Tacito* Imp. floruit, eique [*de vocabulis rei militaris*] Libellum inſcripſit. *Heſychius* (35) Λεγεὼν πλῆθος στρατεύματος ἢ τάγματος ἐξ χιλιάδων ἑξακοσίων ἑξήκοντα ἕξ. *Suidas* (36) autem Λεγεὼν παρὰ Ῥωμαίοις ἑξακισχίλιοι στρατιῶται. *Legio* apud *Romanos* ſex millibus militum conſtans. Adeo patet ab *Auguſto Romani* Imperii conditore, ad ejus uſque terminum, Legionem ſena millia (et eo amplius aliquando)

(29) De re militari; Lib. II. Cap. II. (30) Cap. VI. (31) Lib. XIV, (32) Digeſt. Lib. XLIX. Tit XVI. (33) De re militari, Lib. Cap. VIII. (34) Lugduni Barav. ex officina Plantin. CIↃIↃXCII. pag. 29?. (35) Voce Λεγεὼν. (36) Ibi.

aliquando) continere. Haec de numero Militum in *Legione plena* hactenus.

AD Legionum altero loco numerum descendamus, et quotus ille fuerit, eodem tempore, quoad ejus fieri potest, investigemus. Diversis temporibus diversum fuisse constat, et necesse est; prout Bella nunc gravia, nunc plura postularent, aut pace parum opus essent milites. Ex hac varietate de populi *Romani* variis aetatibus, ut et in earum singulis de ejus robore, uno conspectu sed et amoene, possimus aliqua ex parte judicare.

ROMULI sicut dictum est, primo fuit Legio tantum una: Deinde, in duplum aucta Civitate, binae. Tametsi *Milites Romani* (37) ad quadraginta mille, et eo amplius sub *Romulo* augerentur; tametsi [*omnem militarem disciplinam, artemque bellandi*] *Tullus Hostilius* a (38) *Floro* condidisse tradatur; Legionum tamen numerum, sub Regibus, ultra binas augeri nullus invenio.

IN *omnibus auctoribus*, ait (39) *Vegetius*, *invenitur, singulos Consules adversus hostes copiosissimos, non amplius quam binas duxisse Legiones, additis auxiliis Sociorum. Tanta in illis erat exercitatio, tanta fiducia, ut cuivis bello duae Legiones crederentur posse sufficere:*] quo nihil a vero magis alienum. Nam e diverso *Dionysius*, Auctor gravissimus, in Bello contra *Volscos*, (40) Καὶ γὰρ δέκα στρατιωτικὰ τάγματα ἐξ ἀνδρῶν τετρακισχιλίων ἕκαστον. Τούτων τρία μὲν ἕκαστος τῶν ὑπάτων ἔλαβεν καὶ τῶν ἱππέων ὅσον ἑκάστῳ προσῆκεν ἐμερίσθη. *Decem*, inquit, *Legiones conscriptae sunt*, — *ex his Consules utrique ternas accepere, et Equitum quantum unicuique distributum est.*] *Livius* (41) de eodem Bello [*Legiones decem effectae sunt. Ternae inde datae Consulibus: quatuor Dictator usus est.*] Plures saepenumero fuisse Legiones certissimum

(37) Dion. Halicarn. Antiquit. Roman. Lib. II. Cap. XVI. (38) Lib. I. Cap. III. (39) Lib. II. Cap. IV. (40) Dionys. Hal. Antiq. Roman. Lib. VI. Cap. XLII. (41) Lib. II. Cap. XXX.

certissimum est, et earum magna ex parte duas tantum sub imperio Consulum, reliquas Proconsulum, Praetorum, Propraetorum, Praesidum, Legatorumve mandatis obsequi.

Q. *Fabio* quartum et *M. Marcello* tertium Coss. A. U. Cond. circiter 538. [*Duodeviginti Legionibus bellum geri placuit.*] (42)

Fulvio et *Sulpitio* Coss. id est, A. U. Cond. circiter 541, [*Tribus et viginti Legionibus Romanis bellum terra marique gestum.*] (43)

Ante praelium *Pharsalicum* erant *Caesari* Legiones X, *Pompeio* XI; praeter auxilia quamplurima. (44)

Cassio et *Bruto*, cum *Antonio* et *Octavio Caesare*, pugnam inituris (45), erant pariter utrinque Legiones XIX. in summa XXXVIII.

Octavio Caesari, devicto *Lepido*, Legiones erant quatuor supra quadraginta. (46)

Eidem porro se a pugna *Actiaca* (47) submisere Legiones *Antonii* numero XIX.

Octavio rerum *Romanarum* undique potito, (reformata jam militia, et militum in Legione, quavis numero ad sexies millesimum aucto) Legiones (48) erant XXIII; vel ut alij volunt XXV.

Sub *Tiberio* (49) Legiones erant XXV. *Neroni*, tradente *Tacito*, Legiones erant quinque supra viginti: praeter alias Legiones duas Classicas, et in urbe XII. cohortes. Fuerunt igitur, ex *Lipsij* (50) calculo, civiles ei copiae, Legionum circiter XXX.

Eundem *Adriano* fuisse numerum, ex celebri illo *Favorini* dicto manifestum est.

Dionis Cocceiani aevo, i. e. Imp. *Alexandro Severo*, Legiones (48) erant XXIX.

AT

(42) Livium, Lib. XXIV Cap. XI. (43) Lib. XXVI. Cap. I. (44) Appianum de Bellis civilibus Lib II. (45) Lib. IIII. (46) Plutarchum in Antonio (47) Plutarchum in Antonio (48) Dionem, Lib. LV. (49) Taciti Annal. Lib. IIII. (50) Analecta ad Militiam Romanam.

AT omnium maxime Lapides ij ſunt aeſtimandi, quorum alter *Capitolinus*, alter *Romae* apud *Maſſaeos*, numerum et nomina exhibent Legionum: Horum Inſcriptiones cum productis nominibus, accurate magis, quam unquam vidi, impreſſas, in medium feram.

Romae, in *Capitolio*, Columella rorunda.
Nomina Legg.

II. AVGuſta.	I. ADIVTrix.	IIII. SCYTHica.
VI. VICTrix.	IIII. FLAViana.	XVI FLAViana.
XX. VICTrix.	VII CLAVDiana.	VI. FERRAta.
VIII. AVGuſta.	I. ITALICa.	X. FRETEnſis.
XXII.PRIMigenia.	V. MACEDonica.	III. CYRENaica.
I. MINERvia.	XI. CLAVDiana.	II. TRAIana.
XXX. VLPiana.	XIIII. GEMina.	III. AVGuſta.
I. ADIVTrix.	XII. FVLMinatrix.	VII. GEMina.
XIII. GEMina.	III. GALLICana.	III. ITALICa.
I. PARTHica.	II. PARTHica.	III. PARTHica.

Qui ſequitur Legionum Catalogus, trium numero auctior eſt.

II. AVGuſta.	II. ADIVTrix.	IIII. SCYTHica.
VI. VICTRix.	IIII. FLAViana.	XVI. FLAViana.
XX. VICTRix.	VII. CLAVDiana.	VI. FERRAta.
VIII. AVGuſta.	I. ITALICa.	X. FRETEnſis.
XXII. PRIMigenia	V. MACEDonica.	III. CYRENaica.
I. MINERvia.	XI. CLAVDiana.	II. TRAIana.
XXX. VLPiana.	XIIII. GEMina.	III. AVGuſta.
I. ADIVTrix.	XII. FVLMinatrix.	VII. GEMina.
X. GEMina.	XV. APOLlinaris.	II. ITALICa.
XIIII. GEMina.	III. GALLICana.	III. ITALICa.
I. PARTHICa.	II. PARTHICa.	III. PARTHICa.

I N-

INSCRIPTIONES has *Dionis* aevo posteriores esse, palam est ex eo, quod plures utraque Legiones habeat, quam ab illo memorentur; unam scil. *Capitolinam*, *Massaeanas* quatuor. Hae de Legionum numero Dissertationem claudunt; quando nihil amplius hac de re apud Historiae Romanae Conditores observare contigit.

HAEC, ex fidei bonae Auctoribus et Lapidibus accepta, notatu digna praebent quam plurima.

Primo, sub Consulibus plures eodem tempore fuisse Legiones, quam sub Imperatoribus; et sub Regibus omnium paucissimas.

Deinde, sub Consulibus plures in Bellis Civilibus, quam externis.

Deinde, sub Consulibus minus certum earum esse numerum, et Copias magis variari, quam sub Regibus aut Imperatoribus.

Deinde, sub Imperatoribus, numerum quasi solennem, ut ait *Lipsius*, esse XXX circiter Legionum.

Deinde, nemini unquam hominum plures fuisse Legiones, quam *Octavio Caesari*; uti nemini unquam *Romanorum*, ex Sententia (51) *Lipsij*, Militiam florentiorem, quam *Trajano*.

Postremo, ex uno Legionum numero, de viribus exercituum, minime posse recte concludi.

BINI hic Canones sanciri possunt, qui in *Romana* Historia, rei praesertim militari intellegendæ, usui erunt non exiguo. Horum primus est: *Ubi militum numerus in exercitu, nullus autem Legionum numerus exprimitur*, (qui plerumque *Appiani* mos est) *ut exercitus ad Legiones reducatur, advertendum est illius aevum, et in eo quotus soleret esse militum in Legione numerus: Ducto enim eo in militum totius exercitus numerum, emerget in eodem Legionum numerus.* e. g. *Luculli* contra *Mithridatem* exercitus

N fuit

(51) Analecta ad militiam Romanam.

fuit (tradente (52) *Appiano*) Peditum 30,000, Equitum 1600: id est (dato in singulam Legionem numero 6200, qui mistis auxilijs fuit istius aevi militum in Legione numerus) Legionum quinque. Septuaginta millium exercitus a *Boadicia* (tradente (53) *Tacito*) occisus est; id est, datis, secundum istius seculi morem, unicuique Legioni 12000, sex circiter Legiones.

CANON alter est, *Datis in Legione cujusvis saeculi militum, una cum Legionum in ejusdem saeculi exercitu numeris, orietur inde militum in eo exercitu numerus.* Hinc patet *Romuli* milites, Legione primum una comprehensos, non excessisse 3000, vel secundum *Plutarchum* 3300. Deinceps, admissis *Sabinis*, et cum Civitate duplicata Legione, 6000, vel 6600. Nec quidem plures, etiamsi (quod supra diximus e *Dyonisio*) cum ex hominum conspectu sublatus hic esset, erant *Romae* Milites 45,000. In Bello contra *Volscos*, *Aequos*, et *Sabinos*, cum X Legiones essent, et in omni Legione 4000 Milites continerentur, Militum numerus 40,000 esset, necesse est. Sub Imperatoribus cum Legiones fere XXX, numero aequabant, Milites, quoties illae plenae erant (ducto scil. 30 in 6500) 195,000, vel 200,000 plus minus habuere: et additis Sociis, quorum erat aequalis numerus, 400,000. Haec Imperii fuit *Romani* Magnitudo.

DE *Legionibus Romanis* ea sunt quae habui dicere: quibus absolutis, optari restat, Te, ut moris fuit εὐπραττεῖν, ita semper ὑγιαίνειν.

Iscae Dunmoniorum,
Idibus Maiis MDCCXIII.

---

(52) Appianum de Bellis Mithridaticis. (53) Annalium Lib. IV.

VIII. *The*